

ออกอากาศวันอังคาร เวลาประมาณ ๐๙.๒๐ – ๑๐.๐๐ น.
ทางสถานีวิทยุศึกษา FM ๙๒ MHz

วัน/เวลาออกอากาศ	ตอนที่ ๓๑๘ (บันทึกเทป) วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๔.๓๐ น. (ออกอากาศ) วันอังคารที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๒๐ – ๑๐.๐๐ น.
หัวข้อ	รู้ไว้ฟ้องได้ถูก...คดีพิพาทใดที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ?
ผู้ดำเนินรายการ	นางสาวพีรนุช อ่ำทอง
ผู้ให้สัมภาษณ์	ดร.อภิญญา แก้วกำเหนิด

ประเด็นสนทนา

สวัสดีค่ะคุณผู้ฟังทุกท่านคะ พบกับรายการ “หยิบมาเล่าเอามาฝาก” ช่วงคุยกับนักกฎหมายโดยศาลปกครอง ทางสถานีวิทยุศึกษา FM ๙๒ MHz เราจะพบกันได้เป็นประจำทุกวันอังคาร สัปดาห์ที่ ๑, ๒ และ ๓ ของเดือน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๒๐ – ๑๐.๐๐ น. กับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับศาลปกครองและคดีปกครองค่ะ

“การฟ้องคดีปกครอง” นอกจากคดีที่ยื่นฟ้องจะต้องเป็นคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองแล้ว ยังต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดระยะเวลาและเป็นไปตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในการฟ้องคดีด้วย รวมทั้งต้องเป็นผู้มีสิทธิหรือมีอำนาจฟ้องในเรื่องนั้นด้วย ๆ เพราะมิเช่นนั้นแล้วหากผู้ประสงค์จะฟ้องคดียื่นฟ้องคดีไป ศาลอาจมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิไปอย่างน่าเสียดายค่ะ

สำหรับอุทาหรณ์คดีปกครองที่วิทยากรหยิบยกมาพูดคุยในวันนี้ เป็นเรื่องราวของคดีพิพาทที่มีการขัดกันในเรื่องเขตอำนาจศาลระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครองหรือศาลอื่น ว่าเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น ข้อพิพาทนั้นจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลใด โดยอาจมีกรณีเกิดขึ้นได้ ๒ กรณี คือ ศาลแต่ละศาลต่างเห็นว่าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอยู่ในเขตอำนาจของตน หรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของตน จึงต้องมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งชื่อว่า **“คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล”** คณะกรรมการชุดนี้จะมีบทบาทหน้าที่อย่างไร และคดีประเภทใดบ้างที่อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง

วันนี้ ดร.อภิญญา แก้วกำเนิด ผู้อำนวยการกลุ่มสนับสนุนวิชาการคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง พร้อมที่จะมาให้ความรู้กับเราในเรื่องนี้กันค่ะ

๑. สวัสดีค่ะ ดร.อภิญญา

สวัสดีค่ะคุณพีรนุช และคุณผู้ฟังทุกท่านค่ะ

๒. “คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล” มีบทบาทหน้าที่ และมีหลักเกณฑ์การพิจารณาอย่างไร ว่าข้อพิพาทประเภทใดอยู่ในเขตอำนาจของศาลใดบ้างคะ

ก่อนจะกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ขอเรียนคุณพีรนุชและคุณผู้ฟังอย่างนี้ก่อนค่ะว่า ในปัจจุบันอำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๔๐ ได้แบ่งระบบศาล ออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ **๑.) ศาลยุติธรรม** เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลอื่น **๒.) ศาลทหาร** มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทหารและคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ **๓.) ศาลรัฐธรรมนูญ** มีอำนาจพิจารณาพิพากษาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญหรือปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และ **๔.) ศาลปกครอง** มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เอกชนพิพาทกับฝ่ายปกครองเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครอง ค่ะ

ซึ่งนับตั้งแต่ศาลปกครองของไทยได้รับการจัดตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้อำนาจศาลปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองประเภทต่าง ๆ ไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ได้แก่ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่น (๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางทางปกครอง (๕) คดีที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด และ (๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง แต่ในขณะเดียวกันบทบัญญัติมาตรา ๙ วรรคสอง ก็ได้กำหนดยกเว้นไม่ให้คดีปกครองบางเรื่องอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ได้แก่ (๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร (๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ และ (๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนัญพิเศษอื่น

๓. แล้วอย่างนี้เคยมีคดีที่เข้ามาสู่การพิจารณาของศาลปกครองแล้ว แต่ศาลไม่รับคำฟ้องนั้นไว้พิจารณา เนื่องจากศาลเห็นว่าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนั้น ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองเยอะไหมคะ

มีพอสมควรเลยค่ะคุณพีรนุช จึงอยากนำความรู้เรื่อง**เขตอำนาจศาลและเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครอง**มาเล่าให้ฟังกันก่อน ขอเรียนเพิ่มเติมอย่างนี้ค่ะว่าการที่หน่วยงานทางปกครองใช้อำนาจทางปกครองกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอาจส่งผลกระทบต่อสถานภาพหรือสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจนเกิดเป็นคดีพิพาท แม้คดีดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นคดีปกครอง แต่หากเป็นกรณีที่เข้าข้อยกเว้นดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คดีพิพาทนั้นก็ย่อมไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่ในบางกรณีก็อาจเข้าลักษณะคดีปกครองได้ โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ เนื่องจากมีหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่มาก ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ จึงกำหนดว่า คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว และศาลชำนัญพิเศษทั้ง ๔ ศาลดังกล่าว ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง แต่บางคดีก็มีความคาบเกี่ยวกันว่าอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลปกครอง ดังนั้น **จึงต้องมีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเรื่องเขตอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลอื่น ๆ** โดยคณะกรรมการชุดนี้มีประธานศาลฎีกาเป็น

ประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น ๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ อีกไม่เกิน ๔ คน เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีพิพาทนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด ค่ะคุณพีรนุช

เมื่อผู้ประสงค์จะฟ้องคดีรู้ว่าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลใดแล้ว ก็เขียนคำฟ้องแล้วยื่นไปยังศาลที่มีเขตอำนาจได้ หากข้อพิพาทนั้นเป็นกรณีที่อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง จึงจะไปพิจารณาเรื่องเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครองต่อไป ค่ะ

สำหรับเงื่อนไขในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายตามที่กำหนดไว้ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวก็สัมพันธ์กับวัตถุแห่งคดีว่าคดีประเภทใดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองบ้าง ดังเช่นตัวอย่างคดีปกครองที่หยิบยกมาพูดคุยในวันนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทเรื่องเขตอำนาจศาลและการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ซึ่งมี ๒ เรื่อง ๒ ประเด็นที่น่าสนใจและแตกต่างกัน ค่ะคุณพีรนุช

๔. สำหรับคดีแรกที่อาจารย์นำมาเล่าสู่กันฟัง มีเรื่องราวความเป็นมาอย่างไรบ้างคะ

คดีแรกมีจุดเริ่มต้นอย่างนี้ค่ะ ผู้ฟ้องคดีเป็นบริษัทขนส่งของเอกชนรายหนึ่ง ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งหนึ่ง ได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์กรณีพนักงานตรวจแรงงานอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นนายจ้างจ่ายค่าล่วงเวลาในวันทำงานให้แก่ลูกจ้างในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามชั่วโมงที่ทำให้แก่ลูกจ้างในเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๖ คน แต่ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมอบหมายให้พิจารณาคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า กระบวนพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว ค่ะ

ซึ่งคดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากศาลฯ เห็นว่า **คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นการใช้อำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตาม**

มาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี จึงมีลักษณะเป็น**คำสั่งทางปกครอง** ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย **จึงเป็นคดีพิพาทอันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒** คดีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และไม่อาจรับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ขอมาในคำฟ้องได้ ค่ะคุณพีรนุช

๕. แล้วอย่างนี้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการอย่างไรต่อไปคะ

ขอเรียนคุณพีรนุชและคุณผู้ฟังอย่างนี้ค่ะว่า ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลแรงงานแล้ว โดยศาลแรงงานมีคำสั่งไม่รับฟ้อง เนื่องจากศาลเห็นว่า การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๙ (๓) ที่ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง คำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดังกล่าวถือเป็นที่สุด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจฟ้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อศาล ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจฟ้อง จากคำสั่งของศาลดังกล่าวถือได้ว่าคดีนี้ไม่ใช่คดีแรงงานที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน และไม่เปิดช่องให้ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิทางศาล อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี เมื่อคดีนี้ไม่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน และศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการใช้อำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี จึงมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่การที่ศาลปกครองไม่รับคำฟ้องเพราะอยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงานนั้น **ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ วรรคสอง** กำหนดว่า **ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด แต่ศาลนั้นไม่รับฟ้องเพราะเหตุว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง เมื่อมีการฟ้องคดีต่ออีกศาลหนึ่งแล้วหากศาลดังกล่าวเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจเช่นกัน ให้ศาลนั้นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย** ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหากศาลปกครองชั้นต้น

วินิจฉัยว่าไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อวินิจฉัยปัญหาเรื่องเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล จึงอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลปกครองสูงสุด ขอให้ศาลรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไว้ชั่วคราวระหว่างพิจารณาค่ะคุณพีรนุช

๖. เมื่อคดีนี้มาสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ศาลฯ มีความเห็นเป็นอย่างไรบ้างคะ

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดี) ทำให้ตนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการใช้อำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์ เกี่ยวกับการที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวด้วยสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน คดีนี้จึงเป็นข้อยกเว้นไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ และเมื่อศาลไม่มีอำนาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้แล้ว ศาลจึงไม่อาจรับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้เช่นกัน ค่ะ

สำหรับประเด็นที่ว่า หากศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าคดีไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อวินิจฉัยปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลแรงงานได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาด้วยเหตุว่า คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นที่สุด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจฟ้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อศาลแรงงาน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจฟ้อง อันเป็นการไม่รับคำฟ้องเพราะเหตุไม่เข้าเงื่อนไขการฟ้องคดีและไม่มีกฎหมายให้อำนาจฟ้อง ไม่ใช่เพราะเหตุที่คดีนี้อยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งคือศาลปกครอง กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลฯ ที่ศาลปกครองชั้นต้นจะต้องส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดตามบทบัญญัติดังกล่าว อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ฟ้อง

คดีจึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน **คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น** ค่ะคุณพีรนุช

(คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๓๔๐/๒๕๖๖)

๗. สำหรับอุทาหรณ์คดีที่สอง มีประเด็นข้อพิพาทอย่างไร ถึงเข้ามาสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้ล่ะคะ

คดีที่สองนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้พบเห็นผลิตภัณฑ์น้ำยี่ห้อหนึ่งแสดงฉลากผลิตภัณฑ์ไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่พบชื่อผลิตภัณฑ์อาหาร และไม่แสดงวัน เดือน ปีที่ผลิตหรือควรบริโภค หรือวันหมดอายุ ซึ่งจัดจำหน่ายโดยบริษัท น้ำใส จำกัด ผู้ฟ้องคดีจึงนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเข้าแจ้งความและประสงค์เงินสินบน (ฐานจำหน่าย) โดยจัดส่งแบบ น.จ. ๑ พร้อมพยานหลักฐานต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองตรวจสอบแล้วไม่พบเป็นการกระทำผิด ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิในการรับเงินสินบนนำจับ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี ค่ะคุณพีรนุช

๘. คดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ความเห็นอย่างไรบ้างคะ

ในคดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นให้ความเห็นอย่างนี้ค่ะว่า การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง) ตั้งแต่การรับแจ้งความ การตรวจสอบ และการดำเนินการทั้งหลายอื่นเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา และการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ **เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดและโทษในทางอาญา ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หาใช่เป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองที่อยู่ในอำนาจควบคุมตรวจสอบของศาลปกครองไม่** การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ดำเนินการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามที่ผู้ฟ้องคดีได้มีการแจ้งความนำจับ **จึงเป็นการเรียกร้องค่าเสียหายจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คดีนี้จึงไม่ใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณา**

พิพากษาของศาลปกครอง ตาม**มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)** แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ รวมทั้งคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด ค่ะคุณพีรนุช

๙. เมื่อคดีนี้มาสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดแล้ว ศาลฯ มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยอย่างไรคะ

คดีนี้ มีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า **คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเป็นคำฟ้องที่ศาลรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ?**

ประเด็นนี้ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า **พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง** กำหนดว่า **ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น** ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ... และ**วรรคสาม** กำหนดว่า **ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับกรณีที่ศาลเห็นเอง ก่อนมีคำพิพากษาด้วยโดยอนุโลม** ซึ่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๑๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น โดยศาลปกครองสูงสุด ให้รวมถึง (๑) เมื่อคดีปรากฏเหตุที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือระเบียบในส่วนที่ว่าด้วยการทำคำพิพากษาและคำสั่ง และศาลปกครองสูงสุดเห็นว่ามีเหตุอันสมควร ให้มีอำนาจสั่งยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้น แล้วส่งสำนวนคดีคืนไปยังศาลปกครองชั้นต้น เพื่อให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ ในกรณีเช่นนี้ ศาลปกครองชั้นต้นอาจประกอบด้วยตุลาการศาลปกครองอื่น นอกจากที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งมาแล้ว และคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่นี้ อาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีเป็นอย่างอื่นนอกจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถูกยกได้

ดังนั้น เมื่อคดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นได้เคยมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว และต่อมาในระหว่างขั้นตอนแสวงหาข้อเท็จจริง ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าคดีนี้ไม่อยู่ใน

อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้ จึงได้มีคำสั่งเพิกถอนกระบวนพิจารณาที่สั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา และกระบวนพิจารณาอื่นที่ต่อเนื่องจากนั้นทั้งหมด แล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ซึ่งกรณีดังกล่าวถือว่าเป็นกรณีที่ศาลปกครองเห็นเองว่า คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมก่อนมีคำพิพากษาตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงชอบที่ศาลปกครองชั้นต้นจะต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และจัดทำความเห็นเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลส่งไปยังศาลยุติธรรมตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว

ดังนั้น คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดจึง**มีคำสั่งยกคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น**ที่เพิกถอนคำสั่งที่ให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และมี**คำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา**และ**ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ พร้อมคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด**ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อให้ศาลปกครองชั้นต้นดำเนินกระบวนพิจารณาคดีใหม่ **โดยให้ศาลปกครองชั้นต้นจัดทำความเห็นเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลส่งไปยังศาลยุติธรรมตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒** ค่ะคุณพีรนุช

(คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๔๙๔/๒๕๖๖)

ช่วงปิดท้ายรายการ ผู้ดำเนินรายการ : สำหรับวันนี้ขอขอบคุณ ดร.อภิญญา แก้วกำเนิด ผู้อำนวยการกลุ่มสนับสนุนวิชาการคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง ที่ให้เกียรติมาร่วมสนทนาในวันนี้นะคะ พบกันใหม่กับรายการหยิบมาเล่าเอามาฝากช่วงคุยกับนักกฎหมาย โดยศาลปกครอง ครั้งต่อไป สวัสดีค่ะ

(ผู้ดำเนินรายการ ปิดรายการ)
สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลปกครอง
(ผู้ติดต่อประสานงาน รัชนีวรรณ คงทวี ๐๘ ๙๘๓๒ ๗๗๐๕ / สลิลทิพย์ บุญเรืองขาว ๐๙ ๕๙๓๕ ๓๕๙๗)